

Delavnica angažiranega dokumentarnega filma.
Foto: Miha Poredoš, Ljubljana, 11. 7. 2012

Organizacijska ekipa.
Foto: Miha Poredoš, Ljubljana, 13. 7. 2012

SREČANJE MLADIH ANTROPOLOGOV V LJUBLJANI

Poročilo s poletne šole Roaming Anthropology 6

Leta 2012 smo študenti Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani med 8. in 14. julijem organizirali šesto mednarodno poletno šolo Roaming Anthropology (RA). Roaming Anthropology se je začel s študentsko akademsko pobudo, da bi se po razpadu nekdanje SFRJ na tem območju ponovno povezali študenti etnologije in kulturne antropologije. Ena pomembnejših lastnosti RA je fleksibilnost – vsak dogodek organizira druga skupina študentov, ki ima pri izbiri lokacije, tematike in načina izvedbe proste roke. S to tradicijo v mislih smo nadaljevali tudi mi, hkrati pa smo želeli študentom ponuditi možnost izobraževanja zunaj fakultetnih zidov.

Prvi seminar RA je bil leta 2002 v Beogradu in je povezal študente iz Skopja, Beograda, Zagreba in Ljubljane. Še isto leto se je drugi seminar nadaljeval v Ohridu, tretji pa je potekal na Avali pri Beogradu. Četrty in za nekaj časa tudi zadnji je bil leta 2006 v Novi Gorici. Prve tri seminarje je organiziral Klub studenata etnologije i antropologije (KSEA) Filozofske fakultete v Beogradu z namenom, da se mladim omogoči lažji vstop v akademski svet. Tematika, ki so se ji posvečali, so bile subkulture. Četrty seminar, ki so ga organizirali slovenski študenti, pa je odprl novo tematsko in problemsko polje z analiziranjem osrednjega simbola SFRJ – Tita. Prispevki s seminarja so bili objavljeni v posebni številki revije *KULA*. Naslednji RA naj bi bil v Sarajevu, a do izvedbe tega dogodka ni prišlo. RA je tako zamrl, hkrati pa so se pojavile nove študentske iniciative, kot na primer MASN.

Roaming Anthropology sta po petih letih ponovno obudili Sarah Lunaček Brumen z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo v Ljubljani in Marija Krstić z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo v Beogradu. Peti RA je v obliki tridnevne delavnice vizualne antropologije, ki je bila kombinacija predava-

vanj in terenskega dela, potekal julija 2011 v prostorih Filozofske fakultete v Beogradu. Udeležilo se jih je šestnajst študentov iz Beograda, Zagreba in Ljubljane.

Letos smo poletno šolo izvedli v [A] Infoshopu, anarhističnem prostoru v AKC Metelkova mesto. Na to odločitev so vplivali različni dejavniki, v prvi vrsti pomanjkanje finančnih sredstev, hkrati pa nam je bila vseč ideja o premestitvi iz institucionalnega okolja v javni alternativni prostor. Ta izbira se je izkazala kot zelo dobra, saj je vzdušje na Metelkovi pripomoglo k bolj neformalnemu povezovanju med predavatelji, študenti in organizatorji. Finančna sredstva smo pridobili od Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, Študentske organizacije Filozofske fakultete in Študentskega sveta Filozofske fakultete. Ta smo v veliki meri namenili nastanitvi in pogostitvi udeležencev. Pri organizaciji in izvedbi smo se držali načela »naredi si sam«. Za udobno bivanje (od nastavitve pa do priprave hrane) je tako poskrbela organizacijska ekipa, sestavljena iz osmih študentov: Blaža Bajiča, Maruše Ivančič, Janje Kovač, Anje Muhvič, Lucije Podbrežnik, Mihe Poredoša, Jerneja Rejca in Janje Štefanič. Poletne šole se je udeležilo dvaindvajset študentov in pet predavateljev iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Makedonije. Ohranili smo koncept šole vizualne antropologije, hkrati pa smo se odločili, da bistveno razširimo program. Poletno šolo smo tako zasnovali kot enotedensko študentsko srečanje s predavanji, terenskim delom in spremljevalnim programom.

Odprli smo jo s pozdravnim nagovorom dr. Mihe Kozoroga, ki je kot pobudnik in udeleženec prejšnjih edicij predstavil kratko zgodovino RA. Dogajanje smo pospremili s postavitvijo fotografske razstave *Everything goes*, za katero so svoje fotografije prispevali udeleženci. Vsak dan smo razdelili na tri segmente:

* Anja Muhvič, absolventka Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 1433 Radeče, Na dobrovo 11, E-naslov: anja.ipsilon@gmail.com; Jernej Rejc, absolvent Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 5281 Sp. Idrija, Meline 3, E-naslov: rejc.jernej@gmail.com; Janja Štefanič, absolventka Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 1231 Ljubljana-Črnuče, Podgorica 76, E-naslov: stefanicanja@gmail.com

dopoldneve smo namenili predavanjem, popoldne so udeleženci raziskovali na terenu, ob večerih smo predvajali filme. Izbiro tem smo prepustili predavateljem, vsi pa so se vsaj deloma navezovali na osrednjo temo, Soočanje izkušenj (post)tranzicije: Etnografske foto-zgodbe.

Kot prva predavateljica je nastopila Sarah Lunaček Brumen, ki je predstavila nekaj bistvenih konceptov vizualne antropologije in udeležencem postregla z nekaj nasveti za terensko raziskovanje. Sledili sta predavanji o materialni kulturi. Marija Krstić je spregovorila o vlogi materialne kulture v vsakdanjem življenju, Ljupčo Risteski pa je predstavil svoje raziskovanje materializacije socialnega spomina in politike identitet na primeru prenove Skopja. V zadnjem sklopu predavanj je Sandra Urem predstavila svojo analizo filmov Škole narodnog zdravlja, Miha Kozorog pa je predaval o preučevanju subkultur in življenja mladih.

Osnovni program smo popestrili še z večernim dogajanjem v obliki filmskih projekcij. Ogledali smo si etnografske in dokumentarne filme, ki so se dotikali zelo različnih tem, od ekologije do spominskih pričevanj o antifašističnem boju, svoje filme pa so predstavili tudi študenti. Z nami je sodeloval filmar Dimitar Anakiev, s katerim smo pripravili delavnico angažiranega dokumentarnega filma in si ogledali njegov film o problematiki izbisa z naslovom Slovenija, moja dežela. Vsaki projekciji je sledila diskusija. Del spremljevalnega programa smo namenili še obisku Muzeja sodobne umetnosti Metelkova in Slovenskega etnografskega muzeja.

Pridobljeno znanje so študenti uporabili pri svojem terenskem raziskovanju. Razdelili so se v šest skupin, od katerih je vsaka opravila krajše etnografsko delo na poljubno izbrano temo. Ene so zanimale najbolj obiskane turistične točke. Drugi so raziskovali simbole Evropske unije, ki jih je mogoče videti po mestu, in jih soočili z ostanki dediščine nekdanje Jugoslavije. Tretje so

zanimali mestna tržnica in odnosi med branjevkami. Mnogi so raziskovali življenje na ulici. Izpostavili so problematiko preživljanja z delom na ulici, nekateri pa so se osredotočili na ulične glasbenike. Zadnja skupina si je za svoj objekt preučevanja izbrala kar svoje študentske kolege. Ob zaključku poletne šole je vsaka skupina predstavila svojo raziskavo v obliki foto-eseja oziroma kratkega filma.

Da bi dobili kar najbolj izčrpne povratne informacije in se dogovorili o prihodnosti RA, smo zadnji dan organizirali evalvacijski sestanek. Vsi sodelujoči so izpostavili izbiro prostora na AKC Metelkova mesto kot dobro platformo za izvedbo poletne šole. S tem smo namreč izstopili iz togih okvirov, ki nam jih narekujejo izobraževalne institucije, in vzpostavili začasno, a avtonomno polje delovanja, kar je imelo vrsto pozitivnih učinkov. Tradicionalno hierarhično razdelitev vlog, ki je utemeljena na dihotomiji med profesorji in študenti, smo na račun bolj sproščeni in enakovrednih odnosov med vsemi sodelujočimi postavili ob stran. Skušali smo spodbuditi dinamično medigro najrazličnejših mnenj, aspektov, pristopov, refleksij znotraj produkcije antropološkega znanja. Hkrati s podiranjem epistemoloških prepek so se razblinile tudi jezikovne bariere. V Infoshopu so tako ves teden odmevale pestre debate v vseh že obstoječih in sproti ustvarjenih bratskih jezikih. Prav zato smo se dogovorili, da tudi v prihodnje nadaljujemo tradicijo jezikovne pluralnosti. Čeprav bi radi videli, da se RA, tako kot podobne študentske iniciative, širi prek svojih meja, pa je prevladala težnja, da ostane šola, ki povezuje študente držav nekdanje SFRJ. Sodelujoči še naprej ostajamo v stiku in nudimo pomoč prihodnjim organizacijskim ekipam. Naše druženje se je končalo z odločitvijo, da se štafeta preda študentom Filozofske fakultete v Zagrebu. Roaming Anthropology ... se nadaljuje.

TO POT MALO DRUGAČE

Poročilo o delovanju študentske skupine ASS

V Sloveniji deluje relativno veliko število etnoloških in/ali kulturnoantropoloških društev, (pol)profesionalnih in amaterskih folklornih društev (slednjih pravzaprav kar mrgoli), ki bolj ali manj uspešno izpolnjujejo svoje naloge, se približujejo zadanim ciljem in z novačenjem novih rekrutov skrbijo za svojo reprodukcijo. Ob njihovih razhajanjih in zbliževanjih bi nemara lahko trdili, da med njimi obstaja določeno rivalstvo, določena konkurenca. Če je verjeti v zadnjem času vse preveč razširjeni floskuli, da konkurenca zagotavlja višanje kakovosti, sili tekmece v širjenje svoje ponudbe ter s tem odločilno prispeva k inovativnosti in raznovrstnosti, bi morala biti etnološko-antropološka scena pri nas nekoliko bolj pisana, kot je bila v preteklih letih. Ali med društvi, ki se tako ali drugače ukvarjajo s preučevanjem davnih in sodobnih ljudi ter njihovih načinov življenja, če se izrazimo z besedami Marvina Harris, vlada živahno sodelovanje ali na-

gajanje, miren soobstoj ali ignoranca, je seveda stvar debate, a dejstvo, da obstaja več med seboj različnih društev, ostaja. Menimo, da je slovenska etnološko-antropološka scena v zadnjem letu postala bolj radoživa, da kaže več strasti in da je postala bolj odprta, a da kljub temu nekatere težave ostajajo.

Tudi najmlajše in verjetno najbolj odprto etnološko in antropološko društvo pri nas kljub vloženemu trudu za svobodnejši način delovanja pestijo nekatere težave, ki po našem mnenju izvirajo iz same oblike organiziranja njegovega notranjega in zunanjega delovanja.

Navkljub vsem hvalevrednim dosedanjim dosežkom, aktualnim in prihodnjim možnostim poglobljanja praktičnega, raziskovalnega, empiričnega in teoretskega znanja, ki jih zagotavljajo vsa glavna društva pri nas, smo se nekateri počutili utesnjene v društvenih strukturah, kjer vladajo uveljavljeni in izkušen(ej)si,

* Blaž Bajič, absolvent Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. 1000 Ljubljana, Ulica bratov Učakar 34, E-naslov: blazno@gmail.com